

Abstrakt

Práce se zabývá problematikou transformace podniku z centrálně plánovaného hospodářství do tržně-orientovaného hospodářství. Tento proces se snaží ilustrovat na příkladu německého podniku Carl Zeiss (Jena), který byl po druhé sv. válce rozdělen na dva nové podniky – východní VEB Carl Zeiss Jena a západní Carl Zeiss Oberkochen. Po pádu Berlínské zdi byly oba podniky znovusjednoceny. Vzhledem k velké odlišnosti ekonomických prostředí, ze kterých oba podniky pocházely, se však jednalo o velmi složitý proces, který prakticky trval až do začátku druhé poloviny devadesátých let. Tak jako většina tehdejší východoněmecké podnikové sféry, se jenský závod nacházel ve velkých potížích. Doufal však, že mu bude oporou západní bratr v Oberkochenu. Ten však kvůli vlastním potížím a příliš široké výrobní struktuře Jeny mohl převzít správu pouze nad malou částí podniku. V rámci privatizace, kterou měl na starost Treuhandanstalt, tedy paradoxně došlo k dalšímu dělení jenského podniku a z toho, co nepřevzalo Oberkochen, vznikla firma Jenoptik. Cílem práce je zjistit, jestli oba podniky transformaci přežily, do jaké míry lze jejich transformaci označit za úspěšnou a jakou roli v tomto procesu hrály faktory jako ekonomická úroveň firmy, THA a západní sesterská firma (Oberkochen). Na základě rekonstrukce transformačního období Carl Zeiss Jena a Jenoptik pak jasně vyplývá, že oba podniky i přes značné komplikace restrukturalizační proces přežily. Z hlediska ekonomické úrovně se Jenoptik podařilo dosáhnout bodu zvratu v roce 1995 a Carl Zeiss Jena až v roce 2000. Překvapivým zjištěním je, že v první polovině 90. let nebyl faktor sesterské firmy pro Carl Zeiss Jena příliš významný. Velmi důležitým faktorem byla naopak THA (zejména v případě Jenoptik), která na sanaci obou podniků vynaložila až dvakrát větší fin. prostředky, než původně plánovala. Přežití Carl Zeiss se tak do velké míry odehrálo na úkor jiných privatizovaných podniků a proto je problematiku jej označovat jako úspěch či „success-story“.